

Ο τρίτος φωτεινός λόφος της γνώσης

Κέντρο Πληροφόρησης - Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου» του Πανεπιστημίου Κύπρου, το εμβληματικό έργο του Ζαν Νουβέλ

Η νέα βιβλιοθήκη σε αριθμούς

€29.700.000 εκτιμώμενος προϋπολογισμός (πλην εξοπλισμού)

15.700 τ.μ. συνολικό εμβαδό

5 επίπεδα (υπόγειο, ισόγειο και τρεις ορόφους)

5 επάλληλοι ορόκοι και δακτύλιοι

40 μέτρα διάμετρος κεντρικός θόλος

14 μέτρα ύψος από το έδαφος

900 θέσεις μελέτης

31 μικροί χώροι για ομαδική μελέτη

620.000 έντυπους τόμους

190.000 και πλέον συνδρομές σε τίτλους ηλεκτρονικών βιβλίων

12.000 συνδρομές σε ηλεκτρονικά και έντυπα περιοδικά

180 βάσεις δεδομένων.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**
Φωτογραφίες **ΝΕΑΡΧΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ**

Ο ποταμός Καλόγερος παρακεί, στα βόρεια ο Πενταδάκτυλος και νοτιότερα το Τρόδος και στο μέσον οι λόφοι του Άρωνα, του Μεγάλου και του Μικρού (ή της Αγιάς). Αυτά θα δει κάποιος εάν ανεβεί στον τρίτο όροφο του Κέντρου Πληροφόρησης - Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου», ένας τρίτος λόφος που έκλεισε τον κύκλο και μοιάζουν τα τρία πετράδια στο ίδιο δακτυλίδι – ο τρίτος λόφος του Νουβέλ έχει ίσως μυστηριακή διάθεση. Ο δημιουργικός αρχιτέκτονας του έργου Ζαν Νουβέλ εμπνεύστηκε από τη γη της Αγλαντζιάς, το χώμα το κυπριακό, συνδύασε τα στοιχεία της φύσης, χώμα, νερό και φως, με το καθένα να έχει τον δικό του ρόλο και σημασία στο δημιουργημά του. Ο Ζαν Νουβέλ σχεδίασε ένα εμβληματικό κτήριο και το προίκισε με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που το κάνουν να είναι ένα από τα σημαντικότερα κτήρια αυτής της χρήσης σε διεθνές επίπεδο.

Το έργο της νέας βιβλιοθήκης ξεκίνησε το 2010 και ουσιαστικά είναι το όραμα της μεγάλης κυρίας, τη Έλλης Ιωάννου, η οποία οραματίστηκε αυτό το έργο εις μνήμην του συζύγου της Στέλιου Ιωάννου και

θέλησε πάση θυσία να το υλοποιήσει. Τα παιδιά της, ο Δάκης και η Σύλβια Ιωάννου είχαν πριν από λίγες ημέρες τη χαρά να δουν ολοκληρωμένο το όραμα της μητέρας τους να παίρνει σάρκα και οστά. Το ύψος της δωρεάς της οικογένειας Ιωάννου έφτασε τα οκτώ εκατομμύρια ευρώ, και δωρητές και εκτελεστές, το Πανεπιστήμιο. Σε παλαιότερες εποχές θα είχε σημειωθεί «δεν εφείσθησαν κόπων και εξόδων» και «χάριν των φιλομαθών, ιδίοις αναλώμασι ανήγειραν». Η ύπαρξη, άλλωστε, μιας βιβλιοθήκης σε ένα πανεπιστήμιο δεν είναι απλώς μία πρακτική ανάγκη, είναι η βαθιά του ουσία, αφού η παραγωγή γνώσης είναι το ζητούμενο από την ακαδημαϊκή κοινότητα. Όπως σημείωσε και ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου ένα πανεπιστήμιο είναι ένα σύνολο κτηρίων γύρω από μία βιβλιοθήκη, και δεν υπάρχει πιο αληθινή φράση από αυτή. Ο διεθνούς φήμης αρχιτέκτονας Ζαν Νουβέλ αφουγκράστηκε τον παλμό της γης που έπρεπε να δομήσει, ένιωσε τους νευρώνες του Πανεπιστημίου και την ψυχή της δωρήτριας, και σχηματοποίησε το όραμά τους, παραδίδοντας έναν χώρο όπου η ανάγνωση, η με-

Στη νέα βιβλιοθήκη θα εκτεθούν 250 αρχαιότητες, που θα επιστραφούν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου από το κολλέγιο Χάρβεϊ Μαντ.

λέτη και η έρευνα θα ζωοδοτούν συνεχώς το Πανεπιστήμιο και τους ανθρώπους του. Ο Ζαν Νουβέλ κλήθηκε να πραγματοποιήσει το όραμα πολλών ετών για ένα χώρο πέραν του χρόνου, πέραν του σήμερα, ο οποίος, φυσικά, θα έπρεπε να είναι λειτουργικός και να ικανοποιεί συγκεκριμένες ανάγκες στο διηνεκές. Ο αρχιτέκτονας εμπνεύστηκε, όπως είπαμε, τη νέα βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου από τη φυσική τοπογραφία και τα χρώματα του τοπίου της Πανεπιστημιούπολης και χωροθετήθηκε βορειοανατολικά της πρώτης ζώνης της Πανεπιστημιούπολης, όπως ορίστηκε από το χωροταξικό σχέδιο του 1998. Ουσιαστικά, ο αρχιτέκτονας δημιούργησε έναν τεχνητό λόφο, όπως αυτοί που βρίσκονται στη γύρω περιοχή, θέλοντας κατά κάποιο τρόπο να συμ-

πληρώσει το γεωλογικό παζλ της περιοχής και με τον δικό του λόφο αναπτύσσει «διαλεκτικές» σχέσεις με τους λόφους και ιδιαίτερα με τον Άρωνα στη νότια πλευρά. Ο λόφος επικαλύφθηκε με έγχρωμη μεμβράνη σε αφηρημένη σύνθεση και επιστέγασμά του είναι ο λευκός θόλος.

Φως και γνώση

Ο αρχιτέκτονας θέλησε, όπως είπαμε ήδη να παίξει με το περιβάλλον τοπίο, αλλά και ευρύτερα με το φως, το άπλετο φως. Το πιπτον φως είναι «γλώσσα ωσει πυρός», είναι γνώση εν είδει επιφοίτησης. Η οροφή του κυλινδρικού τμήματος, ένας διαφώτιστος θόλος, πάνω από το τελευταίο επίπεδο θα προβάλλεται στο οροπέδιο του τεχνητού λόφου. Ο θόλος που έχει διάμετρο του περίπου θα διαχέει σε ελεγχόμενο επίπεδο το φως της ημέρας στα αναγνωστήρια,

εξυπηρετώντας τους χρήστες, και συμβάλλοντας στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τεχνητό φωτισμό. Ο πλοιστάτης στην κορυφή του θόλου θα κατευθύνει κατακόρυφα και συγκεντρωμένα, μέχρι και το χαμηλότερο επίπεδο του κτηρίου, μία δέσμη φωτός πάνω στην ανακλαστική επιφάνεια ενός κώνου, που θα είναι χωροθετημένη στο κέντρο του εσωτερικού κεντρικού αίθριου. Ο πλοιστάτης είναι μία περιστρεφόμενη εξειδικευμένη κατασκευή με κινητές περσίδες και φωτοαγωγό οροφής. Στο Κέντρο Πληροφόρησης - Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου» η βιοκλιματική προσέγγιση (σκιασμός, φυσικός δροσισμός) υπαγορεύθηκαν από τις αρχές εξοικονόμησης ενέργειας. Αυτό το παιχνίδι του Ζαν Νουβέλ με το φως σίγουρα δεν είναι τυχαίο, το φως της γνώσης, η επιφοίτηση μέσω μιας πυρίνης γλώσσας. Το φως της γνώσης που δεν τυφλώνει, αλλά αντιθέτως φωτίζει τον άνθρωπο και τον ωθεί να ανακαλύψει την αλήθεια, αλλά και θερμαίνει τον ζήλο του ανθρώπου να αναζητήσει την αλήθεια.

Στα ράφια της βιβλιοθήκης είναι διαθέσιμα χιλιάδες έντυπα και ηλεκτρονικά βιβλία που ικανοποιούν τις ανάγκες φοιτητών και μελετητών.

Κέντρο Πληροφόρησης Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου»

Η Βιβλιοθήκη αναπτύσσεται κατακόρυφα σε 5 επίπεδα (υπόγειο, ισόγειο και τρεις ορόφους) συνολικού εμβαδού περίπου . Πρόκειται για έναν πολυχώρο που θα στεγάσει τη Βιβλιοθήκη του ιδρύματος, την Υπηρεσία Πληροφορικών Συστημάτων, το Κέντρο Τεχνολογιών Υποστήριξης της Διδασκαλίας και το Κέντρο Γλωσσών. Στο Κέντρο Πληροφόρησης - Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου» προσφέρονται σε έναν εργονομικό χώρο οι βασικές υπηρεσίες δανεισμού και ανάγνωσης/μελέτης προς τους φοιτητές και το ευρύτερο αναγνωστικό και ερευνητικό κοινό της χώρας. Επίσης, στη βιβλιοθήκη διατίθενται στους χρήστες χώροι πολυμέσων και ειδικοί χώροι για ομαδική μελέτη και συνεργασία μεταξύ φοιτητών και ακαδημαϊκών. Ο Ζαν Νουβέλ δεν σχεδίασε ασφα-

λώς τη βιβλιοθήκη του 2018, αλλά τη βιβλιοθήκη του μέλλοντος, δημιούργησε χώρους και συστήματα που θα μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες του μέλλοντος, έτσι στη νέα βιβλιοθήκη υιοθετήθηκαν συστήματα ενοποίησης των χώρων και αξιοποίησης των ηλεκτρονικών μέσων, με στόχο να συμβαδίσει με τις σύγχρονες τάσεις στον τομέα υποστήριξης της μάθησης και της πληροφόρησης.

Το εντυπωσιακό κτήριο της Βιβλιοθήκης είναι αποτέλεσμα πολυετών εργασιών και συνεργιών που στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία και πλέον καμία και κανείς δεν έχει δικαιολογία να μη διαβάσει ή να μην αρχίσει να σκέφτεται το διάβασμα ως εναλλακτική δραστηριότητα.

Η νέα βιβλιοθήκη καταλαμβάνει έκτασης συνολικού εμβαδού 15.700 τ.μ. και διαθέτει 3 υπέργειους ορόφους.

“

Ο σχεδιασμός ανατέθηκε στον διεθνή φήμις αρχιτέκτονα Ζαν Νουβέλ και η δωρεά από την αειμνήστη Έλλη Ιωάννου, εις μνήμην του συζύγου της Στέλιου Ιωάννου, ανήλθε στα €8.000.000.

“

Ο πλιοστάτης στην κορυφή του θόλου θα κατευθύνει κατακόρυφα και συγκεντρωμένα, μέχρι και το χαμηλότερο επίπεδο του κτηρίου, μία δέσμη φωτός.